

พระราชบัญญัติ
จรรยาทางบก (ฉบับที่ ๔)
พ.ศ. ๒๕๐๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๐๘
เป็นปีที่ ๒๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มี
พระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการ
จรรยาทางบก

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้
โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะ
รัฐสภา ดังต่อไปนี้

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๕๓ ราชกิจจานุเบกษา ๖ กรกฎาคม ๒๕๐๘

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ
จราจรทางบก (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๐๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด
หกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๑๒) (๑๓) และ
(๑๔) ของมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก
พุทธศักราช ๒๔๗๓

“(๑๒) “ทางข้าม” หมายความว่า ส่วนของทาง
ที่เจ้าพนักงานจราจรทำเครื่องหมายเป็นเส้นหรือแนวแบ่งไว้
บนพื้นทางสำหรับให้คนเดินเท้าข้ามทาง

(๑๓) “ช่องเดินรถ” หมายความว่า ส่วนของทาง
ที่เจ้าพนักงานจราจรทำเครื่องหมายเป็นเส้นหรือแนวแบ่งไว้
บนพื้นทางเป็นสองช่องหรือมากกว่าสำหรับการเดินรถ

(๑๔) “ใบอนุญาตขับรถ” หมายความว่า ใบอนุญาต
ให้ผู้ขับขี่ทำการขับขี่หรือลากเข็นรถหรือรถราง ตามกฎหมาย
ว่าด้วยรถยนต์ รถจักรยานยนต์ รถลาก ล้อเลื่อน การจดทะเบียน
คนขับรถรางและการขนส่ง”

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๕๓ ราชกิจจานุเบกษา ๖ กรกฎาคม ๒๕๐๘

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พุทธศักราช ๒๔๗๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๐ เมื่อรถเดินสวนกันให้หลักด้านซ้าย โดยให้ถือกึ่งกลางของทางที่ทำไว้สำหรับให้รถเดินเป็นหลัก แต่ถ้าทางใดเจ้าพนักงานจราจรได้ทำเครื่องหมายเป็นเส้นหรือแนวแบ่งไว้บนพื้นทางก็ให้ถือเส้นหรือแนวนั้นเป็นหลัก

เมื่อจะขับรถขึ้นหน้ารถอื่นให้ชนด้านขวา เว้นแต่ในเขตเทศบาลเฉพาะในกรณีใดกรณีหนึ่งต่อไปนี้ จะขับรถขึ้นหน้ารถอื่นทางด้านซ้ายก็ได้ เมื่อไม่มีอะไรกีดขวางและไม่กีดขวางรถอื่น ทั้งสามารถกระทำได้โดยปลอดภัย

(๑) รถข้างหน้ากำลังเลี้ยวขวา

(๒) ทางนั้นเจ้าพนักงานจราจรได้แบ่งช่องเดินรถในทิศทางเดียวกันไว้ตั้งแต่สองช่องขึ้นไป

(๓) ทางนั้นเจ้าพนักงานจราจรไม่ได้แบ่งช่องเดินรถไว้แต่กว้างพอที่รถจะเดินเรียงกันได้ตั้งแต่สองแถวขึ้นไป”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พุทธศักราช ๒๔๗๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๕๓ ราชกิจจานุเบกษา ๖ กรกฎาคม ๒๕๐๘

“มาตรา ๑๓ ในทางที่เจ้าพนักงานจราจรทำเครื่องหมายเป็นเส้นหรือแนวขวางบนพื้นทางแสดงแนวที่รถต้องหยุด เพื่อการควบคุมรถ หรือเพื่อให้คนเดินข้ามทางเมื่อมีสัญญาณให้รถหยุดรถทุกคันต้องหยุดหลังแนวนั้น

ทางข้ามที่ไม่มีพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเครื่องแสดงสัญญาณควบคุมการจราจรเมื่อมีคนกำลังข้ามทางในทางข้ามนั้น ให้รถหยุดหลังเส้นหรือแนวทางข้าม เมื่อคนเดินผ่านหน้ารถไปแล้ว จึงให้รถที่หยุดนั้นเดินต่อไปได้

มาตรานี้ให้ใช้บังคับตลอดถึงรรางด้วยโดยอนุโลม”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พุทธศักราช ๒๔๗๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๐ ห้ามมิให้หยุดหรือจอดรถในทางข้าม หรือในที่หรือทางที่เจ้าพนักงานจราจรได้ทำเครื่องหมายห้ามไว้

มาตรานี้ให้ใช้บังคับตลอดถึงรรางด้วยโดยอนุโลม”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พุทธศักราช ๒๔๗๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๕๓ ราชกิจจานุเบกษา ๖ กรกฎาคม ๒๕๐๘

“มาตรา ๒๕ ห้ามมิให้ผู้ใดขับรถ

- (๑) ในเมื่อหย่อนความสามารถในอันที่จะขับ
- (๒) ในเมื่อเมาสุราหรือของเมาอย่างอื่น
- (๓) ในลักษณะกีดขวางการจราจร
- (๔) โดยประมาท หรือนำพหาวาดเสี่ยวอันอาจเกิดอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สิน

(๕) ในลักษณะที่ผิดปกตวิสัยของการขับรถ หรือไม่อาจแลเห็นทางด้านหน้าหรือด้านหลังหรือทั้งสองด้านได้พอแก่ความปลอดภัย

(๖) กร่อมหรือทับเส้นหรือแนวช่องเดินรถ เว้นแต่เพื่อเปลี่ยนช่องเดินรถ

(๗) โดยไม่คำนึงถึงความปลอดภัยหรือความเดือดร้อนของผู้อื่น

มาตรานี้ให้ใช้บังคับตลอดถึงรถรางด้วยโดยอนุโลม”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พุทธศักราช ๒๔๗๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๗ ในการเดินข้ามทาง คนเดินเท้าต้อง

(๑) เดินข้ามทางโดยไม่ชักช้าและโดยประการที่ไม่เป็นการกีดขวางแก่การจราจร

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๕๓ ราชกิจจานุเบกษา ๖ กรกฎาคม ๒๕๐๘

(๒) ทางตอนใดที่เจ้าพนักงานจราจรออกข้อบังคับให้คนเดินเท้าต้องเดินข้ามทางเฉพาะในทางข้ามที่ได้กำหนดไว้ให้เดินข้ามทางในทางข้ามนั้น

ให้เจ้าพนักงานจราจรประกาศข้อบังคับตาม (๒) ให้ประชาชนทราบล่วงหน้าก่อนวันที่ใช้ข้อบังคับนั้นไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน ”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พุทธศักราช ๒๔๙๓

มาตรา ๑๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๖๔ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พุทธศักราช ๒๔๙๓

“ มาตรา ๖๔ ทวิ การกระทำความผิดต่อพระราชบัญญัตินี้หรือต่อกฎหมายอื่นอันเกี่ยวแก่ถนนนั้น ๆ โดยเฉพาะ ให้ตำรวจภูธร ตำรวจนครบาล ตำรวจทางหลวง หรือตำรวจเทศบาล ตำแหน่งตั้งแต่ผู้บังคับกองหรือสารวัตรขึ้นไป หรือหัวหน้าสถานีตำรวจซึ่งมียศชั้นสัญญาบัตรหรือนายตำรวจสัญญาบัตรผู้ทำการแทนในตำแหน่งนั้น ๆ มีอำนาจเปรียบเทียบปรับได้ แต่ถ้าผู้ที่ได้ละเมิดต้องบทบัญญัติใด ๆ ดังกล่าวได้ฝ่าฝืนคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามความในมาตรา ๖๔ นั้นด้วยแล้วห้ามมิให้เปรียบเทียบ ”

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๕๓ ราชกิจจานุเบกษา ๖ กรกฎาคม ๒๕๐๘

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๕ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พุทธศักราช ๒๔๗๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๔ มาตรา ๕๕ มาตรา ๕๖ มาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ มาตรา ๖๐ หรือมาตรา ๖๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท

ผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามความในมาตรา ๖๓ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท ”

มาตรา ๑๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๖๕ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พุทธศักราช ๒๔๗๗

“มาตรา ๖๕ ทวิ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๗ (๑) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าสิบบาท

ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๗ (๒) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท ”

มาตรา ๑๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๖ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พุทธศักราช ๒๔๗๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๔๘๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๖ ผู้ใดฝ่าฝืนบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือฝ่าฝืนกฎกระทรวง ข้อนบังคับหรือคำสั่งที่พนักงานเจ้าหน้าที่

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๕๓ ราชกิจจานุเบกษา ๖ กรกฎาคม ๒๕๐๘

ผู้มีอำนาจได้ออกตามพระราชบัญญัตินี้ นอกจากที่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๐ มาตรา ๕๔ ถึงมาตรา ๖๑ และมาตรา ๖๓ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาทและให้ศาลมีอำนาจถอนใบอนุญาตขับรถ หรือให้นายทะเบียนยึดใบอนุญาตขับรถไว้ไม่เกินหนึ่งปีก็ได้

ในกรณีที่นายทะเบียนยึดใบอนุญาตขับรถ ผู้ถูกยึดใบอนุญาตขับรถจะอุทธรณ์ไปยังอธิบดีกรมตำรวจภายในกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันที่นายทะเบียนสั่งยึดก็ได้ คำวินิจฉัยของอธิบดีกรมตำรวจให้เป็นที่สุด ”

มาตรา ๑๔ ให้ยกเลิกมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พุทธศักราช ๒๔๗๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบกแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๘

มาตรา ๑๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พุทธศักราช ๒๔๗๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ถนอม กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๕๓ ราชกิจจานุเบกษา ๖ กรกฎาคม ๒๕๐๘

หมายเหตุ :— เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่อง-
จากพระราชบัญญัติจราจรทางบก พุทธศักราช ๒๔๙๙ ซึ่งใช้อยู่ในขณะนี้
มีบทบัญญัติเรื่อง การขับรถสวนกันและขับรถขึ้นหน้ารถคันอื่นไม่
เหมาะสมกับสภาพของถนน และสภาพของการจราจรในปัจจุบันและไม่
มีบทบัญญัติสำหรับควบคุมรถยนต์ให้รักษาร่องเดินรถและให้สิทธิแก่
คนเดินเท้าที่เดินข้ามทางในทางข้าม และยังไม่ได้ใช้บทบังคับเกี่ยวกับ
คนเดินเท้าในทางข้ามให้เป็นการเหมาะสม เป็นเหตุให้เกิดภัยอันตรายอยู่
เนื่อง ๆ ประกอบกับบทลงโทษที่ใช้อยู่ในขณะนี้ยังอยู่ในสถานเบา จึง
สมควรที่จะได้แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจราจรทางบก พุทธศักราช
๒๔๙๙ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน เพื่อความปลอดภัย
ของผู้ขับรถและของประชาชนทั่วไป